

og det endog uden de Toldmure, som jeg vil advare det ærede Medlem mod at regne med, naar det ærede Medlem lægger sit Budget.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Mads Larsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Mads Larsen: Jeg har kun begæret Ordet for at anholde en af Urimelighederne — for der var adskillige — i det Foredrag, som det ærede Medlem Hr. Holstein holdt, nemlig den, at Størrelsen af de Husmandsbrug, som vi gennem de senere Aar har oprettet, aldeles ikke var passende og tidsvarende til Formaalet. Siden vi gennemførte Lensloven af 1919 og kom ind paa at oprette Husmandsbrug af en saadan Størrelse, at en Familie skulde kunne eksistere derpaa, har Størrelsen for Øernes Vedkommende gennemsnitlig været omkring en halv Snes Tønder Land, 10—12 Tdr. Land eller efter Jordens Beskaffenhed op til 15 Tdr. Land. Men jeg har hørt mange, der har siddet som Husmænd paa Lodder paa 12—13 Tdr. Land — og jeg taler af Erfaring, da jeg er Formand for Husmandskommissionen for Odense Amt og har haft Lejlighed til at komme i Forbindelse med disse Folk —, sige, at det kun med yderste Besvær og Anstrengelse — det siger baade Mand og Kone — er muligt for dem at overkomme Arbejdet. At det saa skulde være muligt for to Mennesker at passe et Areal paa 20 Tdr. Land, vil det ikke falde et eneste af dette Tings ærede Smaalandsbrugere ind at paastaa. Men det ærede Medlem er maaske ikke saa kyndig i, hvor meget et Par Mennesker kan overkomme, naar vedkommende Brug skal passes saa omhyggeligt, som vi ønsker, at Husmandsbrug skal passes.

Det ærede Medlem holder af at optræde som Overkritiker til alle Sider her i Tinget, og jeg vil derfor sige til ham, at han burde følge bedre med i, hvad der sker her. Han sagde som en Bebrejdelse mod Regeringen, at man fortsat bevilgede de samme Beløb til Oprettelse af Husmandsbrug. Har det ærede Medlem ikke lagt Mærke til, at i Forsommeren nedsatte man det Beløb, der kan anvendes i Henhold til den gamle Lov om Oprettelse af Husmandsbrug, med 4 Mill. Kr.?

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Det er ganske rigtigt, at man nedsatte Bevillingen med det nævnte

Beløb, men Bevillingens Størrelse svarer netop til den nye Kroneværdi, saa i Realiteten er Bevillingen akkurat den samme som før.

Naar det ærede Medlem har saa afgjort Mistillid til de Betragtninger, jeg fremsætter, saa skal jeg lade en Statshusmand tale — om det er en fornuftig Statshusmand, en af de Landboere, jeg finder fornuftige, men det ærede Medlem ufornuftige, skal jeg lade staa hen. Men i hvert Fald den paagældende Statshusmand advarer i „Fyns Tidende“ paa det indstændigste imod at begynde paa Statshusmandsbrug. „Sagen er“, skriver han, „at vi har Krigspriser i alle vore Udgifter, vore Skatter, vore Renter, vore Foderstoffer, alle vore Livsfornødheder o. s. v., men vi har Førkrigspriser omtrent i alle vore Indtægter. Vi mangler alt, og det varer Aar, før en saadan ny Ejendom kommer til sin fulde Ydelse. Med andre Ord, vi spændes saa haardt i disse Krisedage, at vi ikke kan gøre det, som det gamle Ord siger, vi skal: Krybe, til vi lærer at gaa, vi skal gaa med det samme, og det kan selvsagt kun de med de store Summer.“ Ja, det er netop Sagen, at al denne Tale om det lille Landbrugs intensive Drift og Fortrin fremfor det store har grumme lidt paa sig, navnlig for Statshusmændenes Vedkommende, de har slet ikke den Kapital, som skal til til intensiv Brug; de har maattet laane til at købe deres Besætninger og deres Inventar — det maa de næsten altid, men navnlig de, der er oprettet i de dyre Efterkrigsaar. Ethvert Menneske, som kan den lille Tabel; kan sige sig selv, hvad Forhold de Mennesker har at leve under, det vil i Virkeligheden sige, at de er forblevet Landarbejdere, som de har været før, med et Supplement, og et besværligt Supplement i Form af deres Statshus. Saaledes er Stillingen i Øjeblikket, og hvis det ærede Medlem tvivler om, hvordan Stillingen er for Statshusmandsbrugets Vedkommende, vil jeg anmode det ærede Medlem om at læse en ledende Artikel i det radikale Partis Hovedorgan „Politiken“ for den 21. Februar 1927, som har til Overskrift „Det lille Landbrug og Konjunkturerne.“

Maa jeg saa blot endelig gøre den Slutningsbemærkning til det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen: Jeg haaber ikke — det er min Opfattelse —, at det er en sønderjydsk Rigsdagsmands Mening, at det, hvor der til den danske Jord i Sønderjylland er to lige kvalificerede Kandidater, er Staten ligegyldigt, om det er den statstro eller den statsfjendske, der faar den. En saadan Opfattelse, kan jeg forsikre det ærede Med-